

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

Digitaliseringsdirektoratets arbeid med informasjonssikkerhet

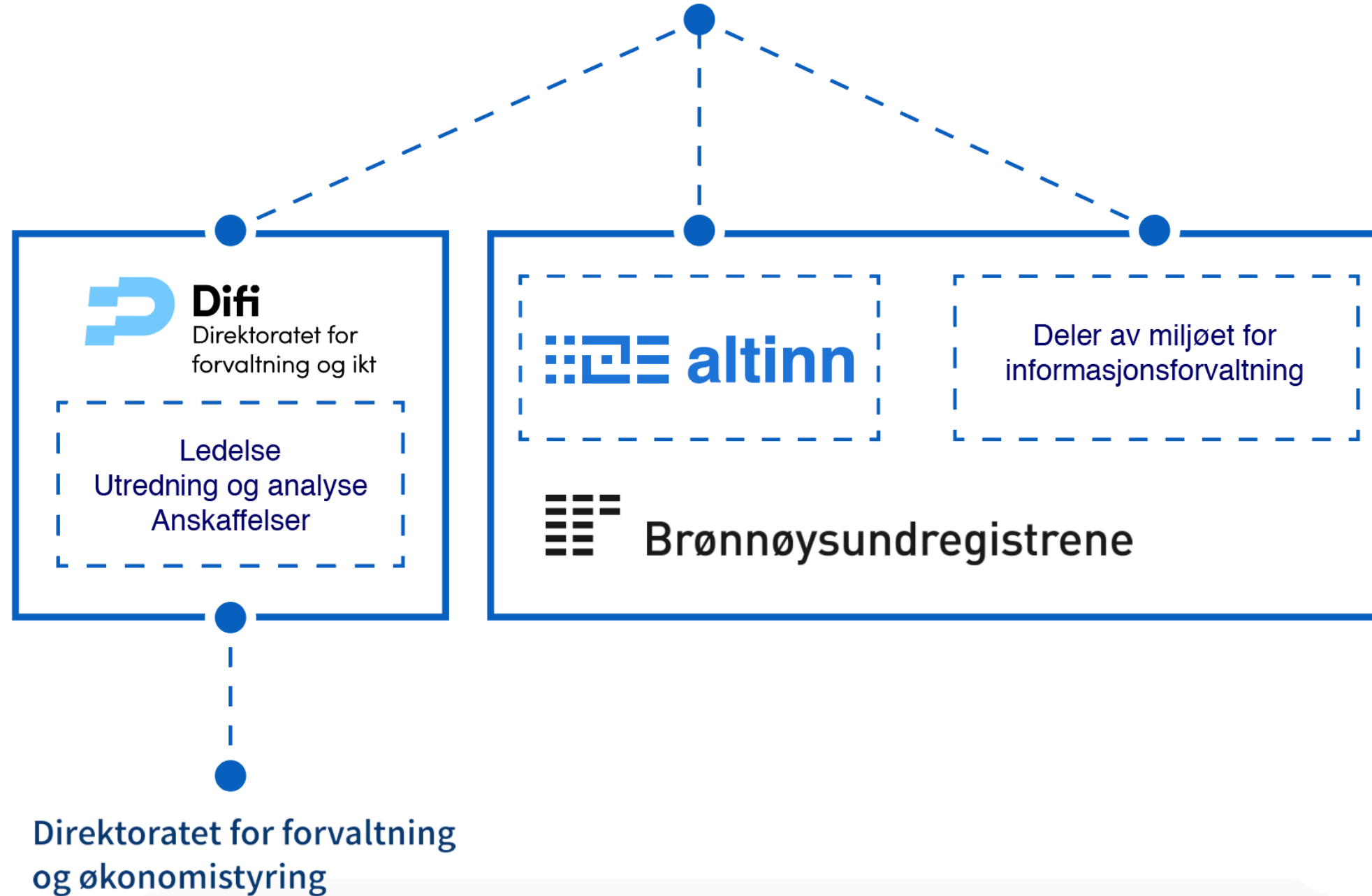
—

Katrine Aam Svendsen
Seniorrådgiver

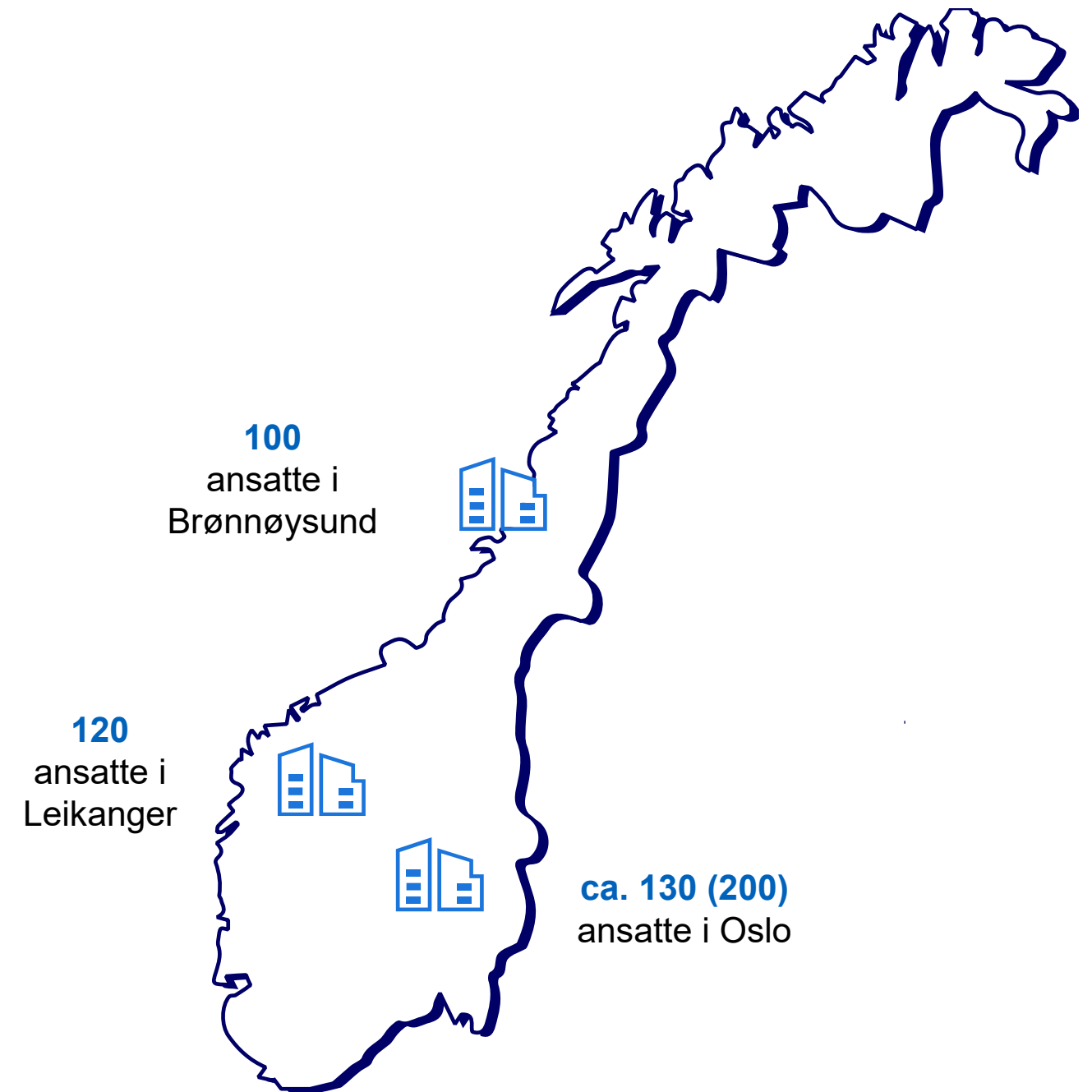
Digitaliseringsdirektoratets rolle

Digitaliseringsdirektoratet

Norwegian Digitalisation Agency

Digitaliseringsdirektoratet
skal være regjeringens
fremste verktøy for
raskere og mer samordnet
digitalisering av offentlig
sektor, samt bidra til
formålstjenlig digitalisering
av samfunnet som helhet

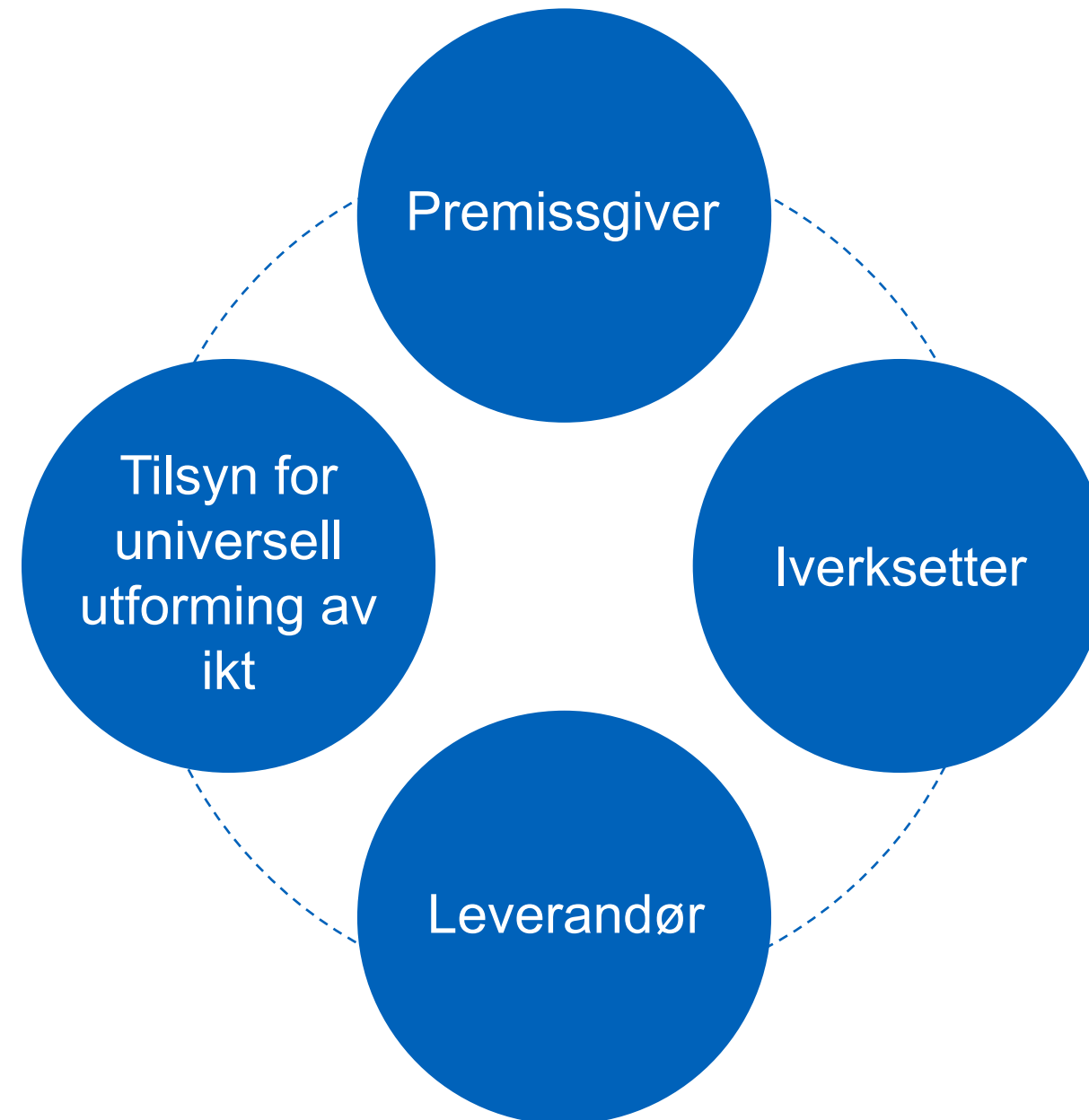
Det vi skal innfri

Dette gjør vi

Det vi skaper

Raskere og mer samordnet digitalisering av offentlig sektor

Bidra til en digitalisering av samfunnet som helhet

Regjeringen har to hovedmål for utviklingen av forvaltningen og IKT-politikken:

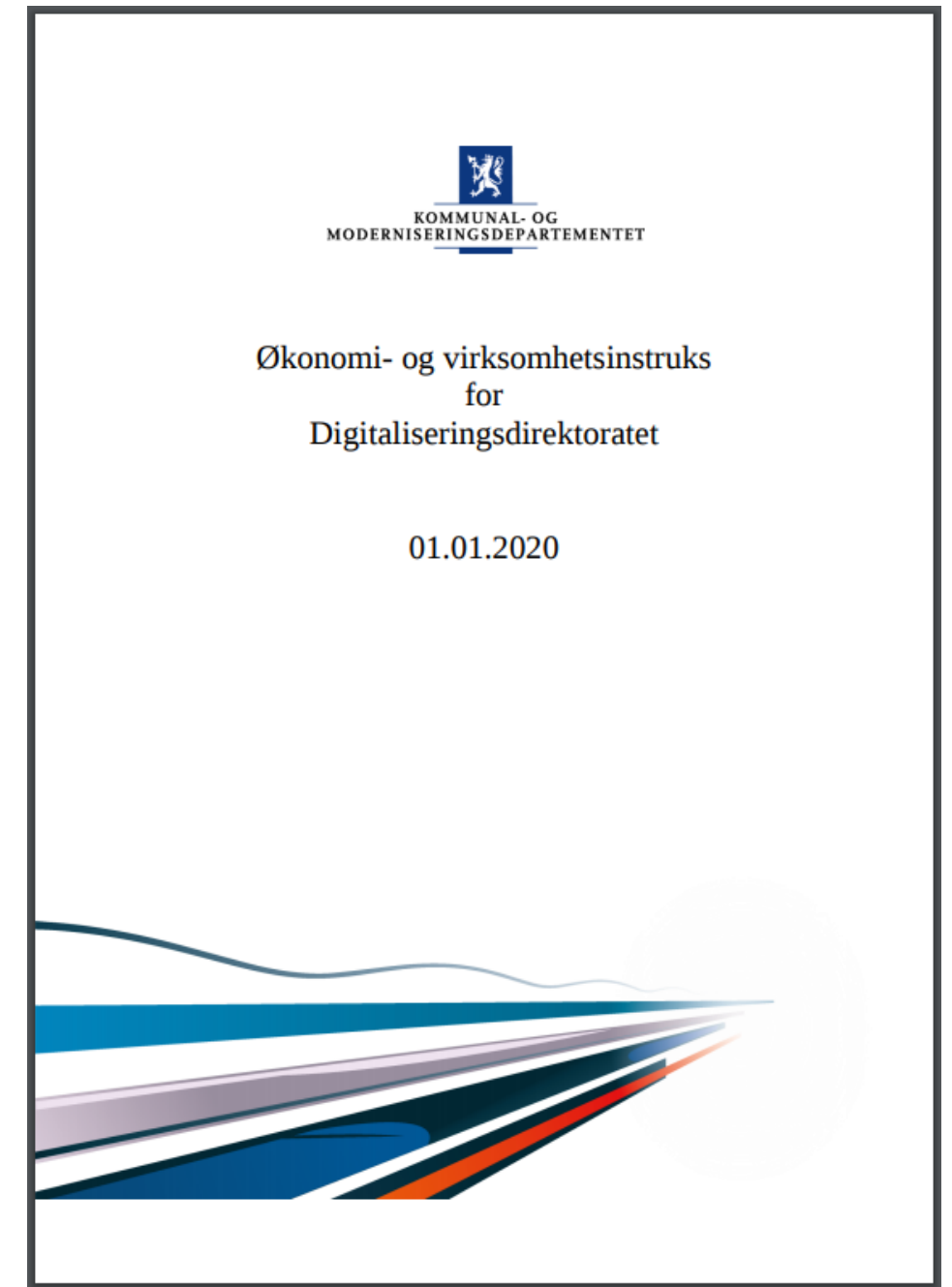
- Digitalisering i samfunnet gir gode vilkår for deltagelse, verdiskaping og innovasjon i offentlig sektor
- Forvaltningen i Norge er effektiv, åpen, samordnet og har høy tillit i befolkningen

Statens kompetansemiljø for informasjonssikkerhet

Premissgiver innen informasjonssikkerhet

- Samordner og pådriver i offentlig sektors arbeid med informasjonssikkerhet
- Særsilt bidra til at alle offentlige virksomheter har et system for internkontroll av informasjonssikkerhet

Tiltaksoversikt til nasjonal strategi for digital sikkerhet

- Tiltak 5: Sikker digitalisering i offentlig sektor (utdrag)
 - Difis arbeid med styring og kontroll på informasjonssikkerhet skal utvides til å omfatte både statsforvaltningen og kommunene
 - Virksomhetene i offentlig sektor skal få et mer samordnet og helhetlig tilbud om veiledning om digital sikkerhet.
 - Difi skal videreutvikle sin rolle innen veiledning og anbefalinger på området.
 - Difis arbeid på området skal også avstemmes med berørte myndigheter med spesiell vekt på NSM og Datatilsynet.
 - Anbefalingene fra evalueringen i 2018 skal følges opp i et samarbeid mellom Difi, DFØ, DSB, NorSIS og NSM.

Digitaliseringsdirektoratets tilbud

Hjem

Sammendrag

Systematiske aktiviteter

Etableringsaktiviteter

Utdypninger

Godt å vite

Internkontroll i praksis - informasjonssikkerhet

Dette veiledningsmateriellet beskriver hvordan virksomheter kan etablere og vedlikeholde systematisk internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet.

Slike aktiviteter for styring og kontroll kalles også «styringssystem for informasjonssikkerhet».

En visuell fremstilling av aktivitetene:

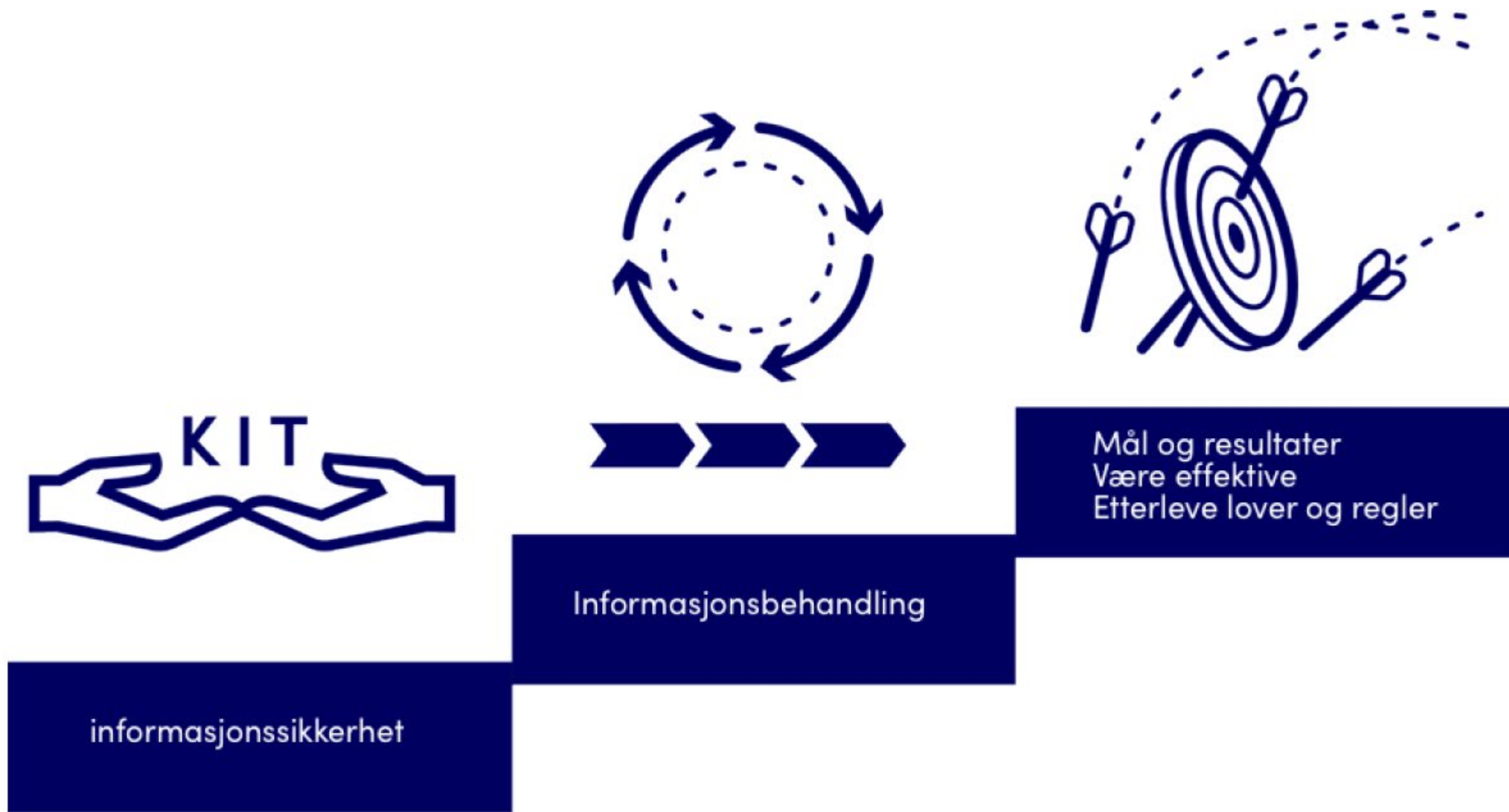

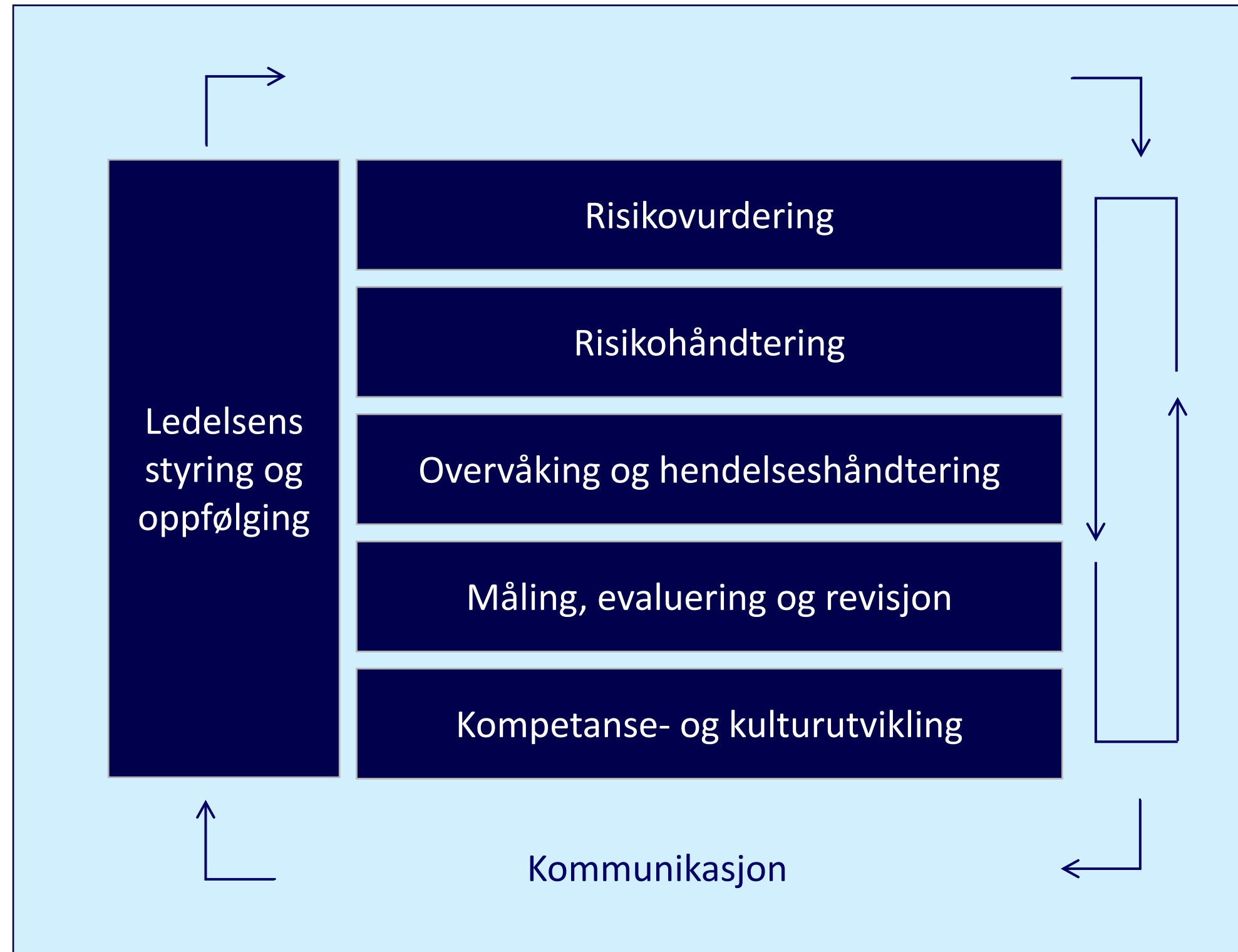
Start her:

- [Sammendrag](#)
- [Slik bruker du veiledningsmateriellet](#)

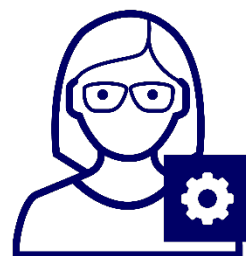
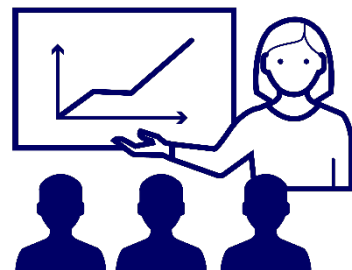
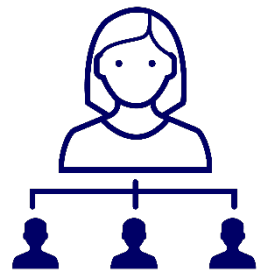
NYTTIG

[Maler og eksempler](#)
[Begrepsliste](#)
[Regelverkskrav](#)
[Hva sier ISO/IEC 27001?](#)
[Virksomhetskontekst](#)
[Hva sier andre?](#)
[Endringslogg](#)
[Kilder](#)

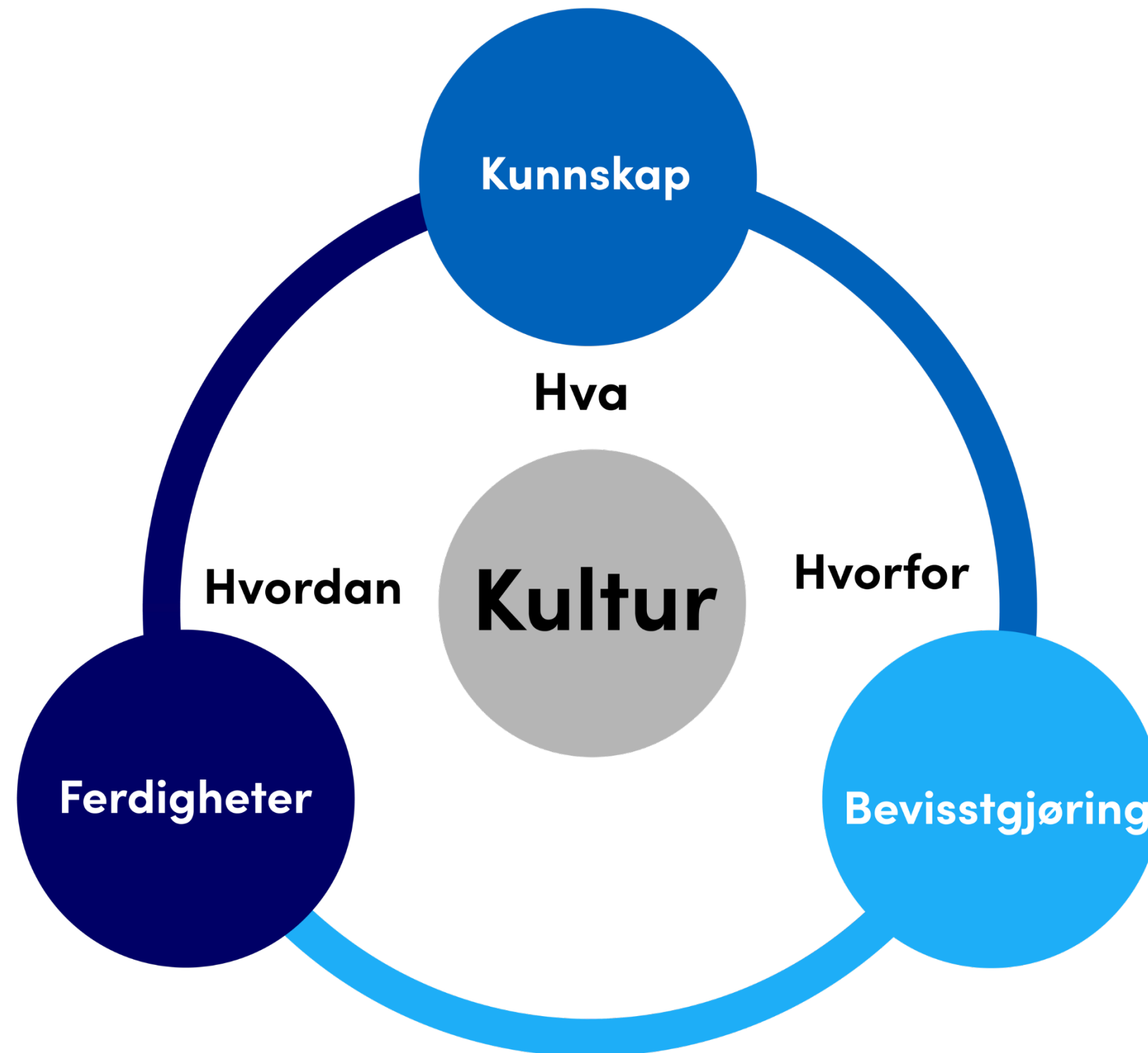

Kompetansebeskrivelser for styring og kontroll av informasjonssikkerhet

Veileder i kompetanse- og kulturutvikling innen informasjonssikkerhet

Dilemmatrening

Dilemmatrening — Informasjonssikkerhet

Forslag til gjennomføring

- Deltagerne deles opp i grupper på 4–6 personer.
- Hver deltager tildeles/trekker et perspektiv.
- Legg et dilemma på duken. Gi også gjerne et eksemplar av dilemmaet til hver av deltagerne.
- Deltagerne diskuterer dilemmaet i 5–10 minutter ut fra de tildelte perspektivene.
- Etterpå diskuterer deltagerne dilemmaet noen minutter ut fra egne synspunkter.
- Hvis du har flere grupper, er det lurt å sette av tid til oppsummering i plenum etter hvert dilemma.

Planlegging

- Ha klart for deg hva som er hensikten med dilemmatreningen
– skal du skape forståelse for informasjonssikkerhet generelt, få eksport for eksisterende retningslinjer, utforme nye retningslinjer, eller noe annet?
- Tenk på gruppeinndelingen, dersom dette er mulig, for å få best mulig diskusjoner. Bestem på forhånd om dere skal spille bare med perspektiv, bare som seg selv eller begge deler. Ha også en plan for tidsbruken på de ulike delene.
- Vurder om bestemte perspektiver skal brukes til de ulike dilemmaene. Kanskje passer ikke alle perspektiver til det dilemmaet du har valgt. Vær også åpen for å la deltagerne bytte perspektiv dersom de synes perspektivet de har fått er vanskelig
- Ha en plan for evaluering av gjennomføringen, og om opplæringen har hatt ønsket effekt. Dette kan f.eks. gjøres gjennom å sende ut spørreskjemaer til deltagerne eller gjennomføre en-til-en samtaler med noen av deltagerne.
- Vurder om en person skal notere ned læringspunkter og aspekter som ble diskutert. Dette kan være nyttig som en oppsummering til deltagerne, som rapportering til ledelsen, i videre arbeid med utvikling av retningslinjer o.l.

Før diskusjonen

- Dersom deltagerne ikke har mye kunnskap om informasjonssikkerhet, og ikke har gjennomført annen opplæring innen temoet før dilemmatreningen, anbefaler vi at du har en kort innledning der du snakker om hva informasjonssikkerhet er, hvorfor det er viktig, og hvordan det angår de ansatte i din organisasjon.
- Forklar bakgrunnen for dilemmatreningen, og forklar reglene.

Under diskusjonen

- Ha forberedt noen innspill du kan komme med dersom diskusjonen stopper opp. Du kan for eksempel introdusere synspunktene til et av perspektivene som ikke er utdelt.
- Pass på at alle er med, både for å involvere alle og for å få flest mulig perspektiver med i diskusjonen.
- Det kan være lurt å bytte perspektiver ved bytte av dilemma slik at deltagerne ser ulike sider av problemstillingene.

KONFIDENSIALITET

Sikre at informasjonen ikke blir kjent for uvedkommende.

INTEGRITET

Sikre at informasjonen ikke blir endret ulikket eller av uvedkommende.

TILGJENGELIGHET

Sikre at informasjonen er tilgjengelig ved behov.

→ Du finner mer informasjon på [Infoikkerhet.difi.no](https://infoikkerhet.difi.no)

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

Sikkerhets-Sigrid

«Sikkerhet er det viktigste i verden. Det bli for sikkert.»

Sikkerhets-Sigrid mener at sikkerhet alltid er i førersetet. Hvis at sikkerhet for skyld kan være for å levere g

Effektive Emanuel

«Det viktigste er tross alt å få jobben gjort. Krav som er i veien for min effektive arbeidshverdag gidder jeg ikke følge.»

Effektive Emanuel opplever ofte sikkerhet som et hinder. Han forstår ikke at sikkerhet kan være et virkemiddel for å levere bedre tjenester.

Integritets-Ivar

«Det viktigste er opplysningenes integritet. Hvis vi ikke er sikre på at informasjonen vår er korrekt, kan vi like gjerne legge ned virksomheten.»

Integritets-Ivar mener at opplysninger alltid må være riktige, man må vite hvor de kommer fra, og hvem som har gjort hvilke endringer. Dette gjelder uavhengig av kostnad og tidsbruk.

DILEMMA

Eirik er ansatt i forskningsavdelingen ved Utmarka fengsel. I forbindelse med forskning han har gjort til forskningsgruppe har Eirik intervjuet innsatt i avdelingen ved Utmarka fengsel.

Forskningsgruppen er ledet av en professor ved Hove. Prosjektet har en referansegruppe, som består av eksisterende innsatte. Et av medlemmene i referansegruppa er leder ved Utmarka fengsel.

En dag får Eirik en telefon fra forskningsleder ved Hove. Lederen spør om Eirik kan presentere intervjuene sine til gruppa i prosjektet. Eirik er veldig i tvil om hvordan han og hvordan han kan anonymisere informantene sine. I tillegg er alle involverte i prosjektet har taushetsplikt. Han foreslår å skrive manus for innlegget også sender noen av intervjuene.

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

Veiledere for etterlevelse av fire sikkerhetsstandarder

For å øke graden av etterlevelse for sikkerhetsrelaterte anbefalinger i Referansekatalogen for IT-standarder, har vi laget to veiledere.

Publisert: 17. des 2019, Sist endret: 17. des 2019

I 2018 ble det lagt inn to nye sikkerhetsrelaterte forvaltningsstandarder som anbefalinger i Referansekatalogen, og to av de eksisterende standardene ble oppdatert.

De fire aktuelle forvaltningsstandardene er:

- Anbefalte standarder for sikker datakommunikasjon
- Anbefalt standard for transportsikring av e-post
- Anbefalte standarder for å motvirke falske avsendere av e-post
- Anbefalte standarder for sikker bruk av domenenavnsystemet

Årsaken til at vi har laget to veiledere er at etablering av tekniske tiltak for å etterleve standardene og test av at tjenester over tid faktisk etterlever standardene er to selvstendige oppgaver.

VEILEDER FOR ETABLERING

Beskriver formålet med hver av de fire forvaltningsstandardene og hvordan de bør iverksettes på systemene hvor de skal brukes

VEILEDER FOR TESTING AV ETTERLEVELSE

Beskriver hvordan man kan teste etterlevelse av de fire forvaltningsstandardene

Nettverk for informasjonssikkerhet (NIFS)

- Informasjonsutveksling og erfaringsdeling
- Møtene avholdes 5 ganger i året
- Møtene er åpne for alle offentlige ansatte
- Ønsker dere å delta? Send en e-post til infosikkerhet@digdir.no

Samarbeid, samordning og koordinering

Difi rapport 2018:4

Arbeidet med informasjonssikkerhet i statsforvaltningen

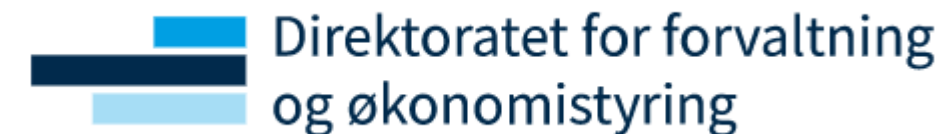
Konklusjon

- Arbeidet med styring og kontroll av informasjonssikkerhet i virksomhetene må styrkes
- Departementene må stille tydeligere krav til virksomhetenes rapportering av status

Oppfølging av Difi rapport 2018:4

- Fem delprosjekter:
 - Informasjonssikkerhet i styringsdialogen
 - Øvelser for bedre informasjonssikkerhet
 - Sikkerhetskultur
 - Kompetanse
 - Styring og kontroll av informasjonssikkerhet

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

Delprosjekt informasjonssikkerhet i styringsdialogen

- Veileder
- Dialogverktøy
- Veiledning om årsrapport

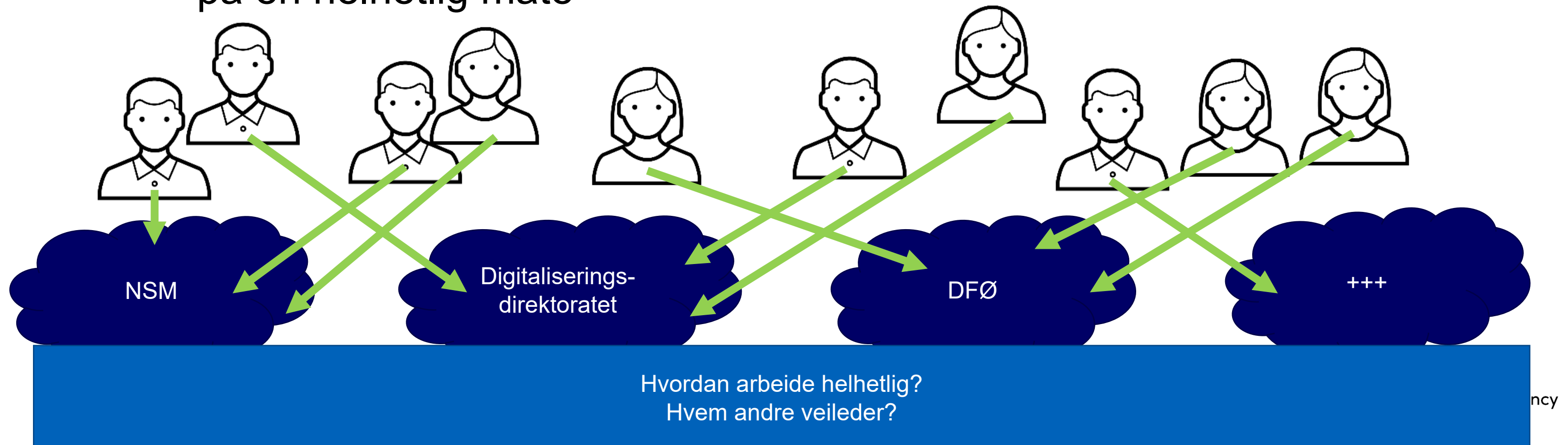

Bruk i underliggende virksomhet

- Hjelp for å få en god innretning på styringsdialogen om informasjonssikkerhet med departementet
- Rapportering på styring og kontroll til departementet
- Kan også benyttes ifbm. med:
 - Forståelse og kompetanse hos ledere
 - Oversikt over og diskusjon om innretningen på styring og kontroll med informasjonssikkerhet
 - Virksomhetsledelsens gjennomgang (av styringen)
 - Evalueringer av eget arbeid med informasjonssikkerhet

Delprosjekt styring og kontroll av informasjonssikkerhet

- Målsetninger
 - Tydeligere vise sammenheng mellom ulike veiledningsaktører
 - Vise sammenhengen mellom virksomhetsstyring og arbeidet med informasjonssikkerhet
 - Gjøre det lettere for virksomheter å arbeide med styring og kontroll på en helhetlig måte

Nettverk for veiledningsaktører innen styring og kontroll

- **Hensikt:**
 - Bidra til en helhetlig tilnærming innen styring og kontroll
 - Fremme økt dialog mellom veiledningsaktørene på området
- **Hovedmål:**
 - Bidra til helhetlig styring og kontroll i de virksomhetene vi veileder
- **Delmål:**
 - Gjensidig orientering om planlagt og pågående arbeid hos veiledningsaktører
 - Være en arena for innspill og tilbakemeldinger når materiale utarbeides eller revideres
 - Bidra til samordning av veiledning, som øker virksomhetenes evne til å arbeide helhetlig
 - Dele erfaringer fra eget veiledningsarbeid

Deltakende virksomheter:

- Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)
- Datatilsynet
- Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM)
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- Direktoratet for e-helse
- NorSIS
- Kommunesektorens organisasjon (KS)
- Foreningen kommunal informasjonssikkerhet (KiNS)
- Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning (UNIT)
- Digitaliseringsdirektoratet

www.digdir.no/infosikkerhet

infosikkerhet@digdir.no

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency